

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 1. Quid census, & quotuplex?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

CAPUT IV.

De Censibus, & Contractu Societatis.

§. I. Quid Census, & Quotuplex?

Census, aliàs redditus, accipitur tripliciter:
 1. Pro pensione annua. 2. Pro jure ad illam.
 3. Pro contractu censuali.

Census in prima acceptatione est pensio annua, V. G. 100. florenorum ex persona, vel re alterius utili, ac fructifera, perceptibilis.

In secunda, est jus percipiendi annuam pensionem ex re, vel persona alterius utili, ac fructifera.

In tertia est Contractus, quo jus percipiendi annuam illam pensionem emitur, aut venditur. Potissimum hinc agimus de censu, quatenus est jus percipiendi annuam pensionem. Qui gaudet illo jure, dicitur *Censuista*; qui autem gravatur illo onere annuæ pensionis, dicitur *Censuarius*.

Census alius est *reservativus*, dum quis transfert rem suam in alterum, quoad dominium directum, & utile, servato sibi jure annuam pensionem ex illa percipiendi; alius *consignativus*, dum quis super bonis suis, aut propriâ personâ consignat alteri jus ad pensionem annuam, retento dominio directo, & utili.

Alius est *realis*, qui super re, alius *personalis*, qui super persona; alius *mixtus*, qui super re & persona alterius fundatur.

Est & alia census divisio *in perpetuum*, qui per se durat semper, & *in temporalem*, qui cum tem-

pore

pore expirat, ut est redditus vitalitius. Item *in redimibilem*, qui vel ex toto, vel ex parte exstingui potest per redditionem summæ capitalis, & *in irredimibilem*, qui sic exstingui nequit.

P. 1. An possit creari census novus, realis pecuniarius?

R. Aff. Et constat ex approbatione 5. Summorum Pontificum, Martini V. Bullâ *Regimini universalis Ecclesie*. Nicolai V. Bullâ *Sollicitudo*. Callixti III. Bullâ *Regimini universalis Ecclesie*. Pauli III. Bullâ *Dilectus*, & Pii V. Bullâ *Cum onus*. Et hoc manifestè ostendo evertendo simul fundamentum adversariorum: ideo secundùm ipsos, contractus ille est illicitus, quia nihil est aliud, quàm mutuuum formale, aut virtuale, cùm dentur 100. V.G. ut recipiantur singulis annis 5. salvâ manente sorte, quod idem est, ac mutuare 100. cum lucro annuatim recipiendo, donec reddatur capitale; sed si staret hoc fundamentum, etiam usurarius esset census fructuarius, cùm nihil esset aliud, quàm mutuare 100. cum pacto recipiendi tot fructus ex agro, donec refunderetur capitale; ergò. Utrobique igitur intervenit vera emptio & venditio.

2. An sint liciti census personalis, & vitalitius?

R. 1. Censum personalem, spectato jure naturæ, licitum esse, si persona, super qua census fundatur, sit fructifera; quia sicut operas meas licitè eloco, ita similiter jus ad utilitatem indè speratam licitè vendo. An autem jure

po-

238 TRACTATUS DE CONTRACTIBUS.

positivo sint prohibiti, disputatur, & præplacet pars aff. præsertim in locis, ubi viget Constitutio Pii V. *Cum onus*, sed hanc in Belgio locum non habere, liquet ex praxi contraria ibidem creandi census personales. Idem de Gallia, Germania, Sicilia, Hispanis testatur Lessius.

R. 2. Etiam census vitalitius licitus est. Constat ex praxi timoratorum recepta.

3. An census perpetui & irredimibiles sint liciti?

R. Aff. Si spectetur jus naturæ: quia emptio fundi frugiferi in perpetuum est licita, ergo etiam census realis: siquidem jus ad percipiendam utilitatem fundi frugiferi non minùs potest vendi in perpetuum, quàm ipse fundus, hi tamen census in Belgio per legem Caroli V. anno 1528. Bruxellis latam, prohibiti sunt.

4. An liceat censum emere pretio minori, & vendere majori?

R. Aff. Quia potest fieri, quòd nunc plùris valeat, quàm valeret, quando fuit institutus: undè sicut domum possum minori pretio emptam majori pretio vendere, si ejus pretium secundùm communem æstimationem creverit, quid ni & similiter censum?

5. An liceat pacisci de censu solvendo, quamvis res ei subjecta pereat?

R. 1. Non tantùm per Constitutionem Pii V. vetitum id est, sed etiam jure naturæ illicitum hoc sensu, quòd non liceat pacisci de redditu tunc solvendo per modum redditùs: quia red-
di-

ditus est jus ad percipiendam pensionem ex re frugifera, & tunc pensio exigeretur à censuario titulo ficto.

- R. 2. Tale pactum non censetur jure naturæ illicitum, si, pereunte re censui subjectâ, exigam annuam pensionem, non ut pensionem, seu redditum, sed alio titulo, V. G. asscuracionis, quo mihi censuarius asscuravit pensiones omnes, si res censui subjecta fortè periret: possum enim curare asscurari pensiones omnes per tertium, à quo totum periculum suscipiatur dato justo pretio, cur id ipsum cum censuario fieri nequeat?

CASUS IX.

Petrus, & Paulus emerunt censum super eadem rem, quæ postea ita deterioratur, ut utrique censui solvendo sit insufficiens, quaritur, uter sit preferendus?

R. Petrus, qui prior emit; quia obligatio census habet speciem hypothecæ. Præterea juxta regulam § 4. juris in 6. *Qui est prior tempore, prior est jure.*

§. 2. De Contractu Societatis.

Contractus Societatis est, *Conventio plurimum ad negotiationem, quæstamque communem aliquid pretio æstimabile, V. G. pecuniam, laborem, industriam, merces, aut alia negotiationis instrumenta conferentium.*

- R. Quid requiritur, ut contractus Societatis sit undequaque justus?

R. 1.